

A Montreáli Magyar Református Egyház Jubileuma

1931 május hava kettős ünnepeket hozott a Montreáli Első Magyar Református Egyháznak: Pünkösd Ünnepe mellett egyben fennállásának öt éves jubileumát is ünnepelte, ez utóbbit egy kedves és meghatározó formák között megtartott Szeretevendégség keretében, mely a "Bethlen Kata" Nőegyesület farsangjának, áldozatkészességének és ügyes rendezésének eredményeképpen e hó 24-én, délután folyt le a "Church of All Nations" templomának basementjében.

E jubileum nemcsak Montreáli református vallású magyarjainak életében és nemcsak a Montreáli Első Magyar Református Egyház fejlődésében jelent fontos határkövet; szellemében, működésében a Tiszteletes Fehér Mihály lelkész és a Presbiterok vezetése alatt álló ezen Egyház oly kifejezetten s a hitfelekezeti jelleg természetesen fenntartása mellett is oly egyetemesen Magyar, hogy fejlődése, erősödése egyben Montreal, sőt egész Kanada Egyetemes Magyarságának is érdeke.

A Világháború s főleg a gyászos emlékü Trianon után kezdődő nagy mérvű etiolódás véreink ezreit hozta Kanadába s ezek közül lassan Montreálba is eljutottak egyesek, főleg azok a kik a nyugatlati sikertelen próbálkozva inkább a keleti ipari központokban reméltek elhelyezkedni, boldogulni.

1924 előtt nem sok magyar s ezek között is csak kevés református család élt itt, ám számuk 1926-ban mégis annyira emelkedett, hogy Fehér Tiszteletes, a ki a Kanadai Egyesült Egyház missziói hatóságának megbízásából e kis kolóniát felkereste és nagy örömmel fogadtatt, megalakíthatta az Első Magyar Református Egyházat Montreálban. 1926 május hó 30-án alakult meg ez Egyház. Alapító lelkésze, amerikai tanulmányútra letelvény, még ugyanazon év augusztusában visszatért Magyarországra; munkáját az abban időben Wellandon működő Muzsnai László okleveles lelkész folytatta igen dicséretesen, közel egy esztendőig, a mikor is úgy az ott-honi egyház biztatására, mint az itteniek sürgetésére Fehér lelkész visszaérkezett, most már feleségével, mindenkielő szíves társával együtt. Azóta az ő fáradozatán, lelkes és felelős vezetésével a szépen felszaporodott egyházközösség gyönyörűen működik s imed jubilál.

A jubileumi ünnepségen úgy az Egyház híveit, mint barátait közül számosan jelentek meg s képviselve voltak a helyi vallási s világi hatóságok is. A Magyar Királyi Főkonzulátus képviselője Vácsek Lajos főigazgató jelent meg. Dr. Winter Károly főkonzulátus hivatalosan távol lévén Montreáltól, üdvözlét Fehér Tiszteletes tolmácsolta az egybegyűlt vendégeknek.

Az ünnepély az angol Hymnusz eléneklésével kezdődött, mely után Rev. Dr. W. R. Cruikshank, a montreáli egyházmegye belmissziói titkára, ki az egyház megalakításánál is jelen volt, köszöntötte szívből jövő, keresetlen szavakkal a montreáli magyar református egyházat s megemlékezve az eredményes, nagy és szép munkáról, melyet az egyház lelkésze s hívei végeztek, további sikert kívánt nekik, Isten áldását kérve mindnyájukra.

E meghatározó beszéd után a Petőfi Dalárda énekkara, Bagossy Erzsébet, a református magyar iskola okleveles tanítónőjének szokott kitűnő vezényletében, négy szólamon egy szép alkalmi dalt adott elő, nagy hatást kelte s zajos tapsokat aratva. Az ének után, előlépett Penczu József, a Petőfi Dalárda elnöke és szeretettel tolmácsolva a Dalárda üdvözlét, gyűjtésüket \$12 összegben felajánlotta a majd épülő református magyar templom céljára, mit az Egyház lelkésze meghatározó tudomásul s köszönt meg.

Vácsek Lajos főigazgató úgy a főkonzulátus mint a saját nevében köszöntötte fel a jubiláló egyházat. Vázoiva az egyház fejlődését, meleg elismerést fejezte ki annak mindenkorai működéséért, különösen azt a gyönyörű tettet emelte ki, hogy a templomalap nehezen összegyűjtött pénzéből haborús nélkül fordított \$700-at az éhező magyarok segélyezésére az elmúlt kemény télen. Megjegyezte, hogy a siker a vezér: a Tiszteletes és tisztjel: a Presbiterok s közkatonái: az összes hívek vállvetett munkájával érhető csak el; eddig ezek mind példásan teljesítették kötelességüket, mondotta s így remélhető, hogy ez a jövőben is így lesz, a mely esetben, nem is hosszú idő múlva, saját templomában fog ünnepelhetni a montreáli magyar református egyház, mi he legjobb kívánságait tolmácsolta Vácsek főigazgató.

Rev. R. G. Katsunoff, a Church of All Nations szuperintendense mondott ezután formás kis beszédet, melyek közbe befejezése néhány ügyesen ejtett magyar szó volt, mely figyelem meg is hatotta, derire is keltette a megjelenteket.

A Montreáli Hungaria Társadalmi Egyesület nevében Dr. Eisner Béla hozott barát üdvözlét az ünneplő Egyháznak, míg Busay Lajosné, a "Bethlen Kata Nőegylet" szívből jövő köszöntését tolmácsolta. Busay Lajosné, ki a Református Nőegyesület buzgó alelnöke, egyúttal \$30-at ajánlott fel az építendő magyar református templom céljaira, a mely összeget a Nőegyesület tagjai külön-külön, személyenként ajánlották fel e kedves alkalomra. Busay alelnöknő arra is kérte Fehér tiszteletet, hogy fejezze ki mindnyájuk köszönetét és elismerését angol nyelven a jelenlévő Rev. Katsunoffnak és Miss Isaacnak azért a sok szíves segérett és fáradozásért, amit az emlitettek a magyarokkal szemben általában ezen egyháztisztület kebelén belül elkövettek. Fehér Tiszteletes a Nőegyesület szép adományát melegen megköszönvén, örömmel töltöte el a kapott megbízatásnak s a szépen kifejezett köszönetet az ugyanezen jelenlévő Miss Churchillre is kiterjesztette, a ki hasonló missziót fejt ki, mint az egyház előbb emlitett két jó barátja. Az elhangzott elismerő szavakért Miss Isaac mondott köszönetet, őszintén, kedvesen amilyen a lénye ennek a jóságos természetnek ki ama reményt fejezte ki, hogy továbbra is ide tartóznak fogják tekinteni, ha nem is marad teljesen eddigi működési körében. Miss Isaac beszédét lelkesen megélték, tette s ebben a jó kívánságok is benne foglaltattak közel a férjhezmenéséhez.

Szilágyi István, az egyház gondnoka mondott ezután tapraesett beszédet, majd Erdel Károly a Presbiterium egyik legregőbb, értékes tagja kérte néhány meghatározó szóval Isten áldását az egyház további fejlődésére.

Még Bartók Ernő, az e napokban megjelent "Egyetértés" szerkesztője hívta fel a vendégek figyelmét az újság megjelenésére s mutatott rá az egyet-

értés és együttérzés nagy szükségére. A jubiláló egyháznak üdvözlét tolmácsolva, annak további sikert kívánt.

Fehér Tiszteletes megköszönvén a vendégek megjelenését, elismerését fejezte ki mindazoknak, a kik érdeklődéssel s szeretettel voltak és vannak az egyház iránt; különösen pedig azoknak mondott köszönetet akik személy szerint megnevezni nem is lehet, mert bár mindenütt ott vannak ahol dolgozni kell s bár minden munkában serényen részt vesznek, ezért soha semmi elismerést nem kívánnak. Sokan vannak ilyenek, úgy a Presbiteroknak, mint a többi híveknek a körében, a kik zajlatlanul, csendben, feltűnés nélkül nagy érdemeket szereztek az egyház öt éves fejlődésében. Isten fizesse meg munkájukat.

Majd a "Bethlen Kata" Nőegyesületnek fejezte ki köszönetét Fehér lelkész a szívesen, kedvesen, izléseken és ügyesen rendezett szeretetvendégségért. Ezen lelkes egyesület, mely a múlt télen \$300-at adományozott a munkanélküliek segélyezésére, most is igen lelkes meglepetéssel kedveskedett az egyháznak, a pünkösdünnep alkalmából egy gyö-

nyörű piros bársony terítőt, ajándékozván az Ur asztalára. Ezen egyesületnél, mondotta Fehér Tiszteletes, bármikor is fordultak lényeg hozzá, mindenkor nyitott ajtóra, megértő szívekre találhat.

Még a Petőfi Dalárda mondott köszönetet a Tiszteletes, kiemelve sikeres, szép munkájukat, szorgalmukat s rámutatva arra, hogy az ének-karnak milyen nagy és fontos szerepe van az egyház építő munkájában.

Végül a további munkára hívta fel a jelenlévők figyelmét Fehér lelkész, hangsúlyozva azt, hogy a mai szűk világban általános követeléssel az Egyház s a Társadalommal szemben fellépni nem szabad, de nem is lehet, hanem mindenkielő Istentől adott tehetséghez képest kell támogatást nyújtania s ha e tekintetben mindenkielő megteszi majd a kötelességét, úgy a tíz esztendő jubileum alkalmával tényleg remélhető lesz a Montreáli Első Magyar Református Egyház saját temploma eszméjének a megvalósulása.

A lélekemelő ünnepély a magyar Hymnusz eléneklésével ért véget.

Dr. Eisner Béla

Pünkösdünnep

E hó 23-án tartotta Pünkösdünnepét a "Hungaria Társadalmi Egyesület" a mulatságait jellemzően szokott nagy sikerrel. Az Auditorium Hall terme valóságos kicsinek bizonyult a sok szép magyar lány s asszony és a jövedűly ifjak s úv-gyancsok jó hangulatban lévő férfiak befogadására.

A mulatság csattanója a Pünkösdünnep királyának a megválasztása volt, mely esemény előző izben foglalkoztatta a montreáli mindkét nembeli ifjúságot s az izgalom annál élénkebb volt, mert csak nem régebben zajlott le a "Hungaria Club" által ugyancsak először kitűzött Május Királynő választása s mindenki kíváncsian leste, hogy ki is lesz a második "Koronás Fő" a montreáli magyar bíróságban? Nem kellett sokáig várni s a vigalmi bizottság által kijelölt "szavazatszedők" kihirdették az eredményt,

Dr. Eisner Béla

Wellandi krónika

A Niagara-félszigetnek talán leg-fürgebb naplaja, a "Welland-Port Colborne Evening Tribune" egyik legutóbbi számában öröndetes hírt fedeztünk fel, mely egy magyar ember, sikeréről tesz tanúbizonyságot. A közel egy félhasát felölő méltatás Imre József wellandi, illetőleg a szomszédos crowland nyomdaiadónos íremének az utóbbi három év alatt elért fejlődését mutatja be s úgy érezzük, hogy erről tudni mást kell ismeren: egész Kanada magyarságának is.

A "Welland Tribune" először is magát a nyomdász-szakmát helyezi nagyítóüveg alá és megállapítja, hogy nem mindenki lehet mester ebben a szakmában sem: erre is utalni kell. Különösen ma van a szűltelt tehetségnek nagy befolyása valamilyen iparág kimenetelére, amikor a szinte szédítő iramban rohanó versenyben lemaradnak a gyengék és a féltehetések egyaránt.

Kiemeli a "Welland Tribune", hogy az Imre-féle nyomda és könyvkereskedés egész kis kultúrasiigetet létesített Crowlandban és a szintén magyarok által Wellandnál is sokan eszik enél a magyar vállalatnál nérdeléseket. A teljesen önműködően dolgozó legmodernebb prések a divatos hirdetés röpcedulák üsmegétől kezdve egészen a hirdapnyomás minden munkát gyorsan és tetszősen készítenek és ennek tudható be az, hogy a Niagara-félsziget "tartalmas katolikus folyóirata, a Rev. Hédy Jermos fercenczáratt házfőnök kiténő szerkesztésében megjelent "Örözem" is az Imre József vezetésével álló "International Printing Co." gépein készült.

A "Welland-Port Colborne Evening Tribune" cikkéhez annál is inkább gratulálunk kell, miután éppen ez az elterjedt kanadai sajtószerző volt az, amely szerencsétlen Kovács

Pünkösdünnepén az "Önképe" rendezett kiválóan virradatig tartó "Victoria"-bált, mely alkalommal ismét a Szeles-szék szolgáltatta a ropogó talpalpálót. A közönség egy kellemes est emlékével távozott a kora reggeli órákban.

Winnipeg, Man.

Vasárnap, június 7-én a Magyar Sport Club tartja szokásos piknikjét a Szarka-féle Tourist Cablnok mellett. A "majális"-ra mindenkielő szívesen lát a rendezés, mely hísl-tókról és kellemes szórakozásról már eleve gondoskodott. Amennyiben az időjárás nem volna alkalmas, úgy június 21-ére halasztják a pikniket.

A 97-es Park Line villamos közvetlen összeköttetést létesít az Agriculture College villomossal, mely a Szarka-féle liget előtt áll meg.

BÉKEVAR, Sask.

Ij. Kovács János, Tiszt. Kovács János békevári ev. ref. lelkész fia sikerrel elvégezte a saskatchewan-i tudomány egyetemét s május 30-án Saskatoonból Békeváron lakó szüleit hazaszerkezett. Nővere, Dorothy, aki szintén a fenti egyetem 2-ik évfolyam hallgatója volt, most Itthon élvezi a jól megérdemelt szünidőt.

PUNNICHY, Sask.

A környékbeli Wharston történet farmer-tragédiával kapcsolatban Arbori Lajos honfitársunk arról értesített levéllel, hogy a titkosított körülmények folytán agyonlőtt Daday Péter nem volt magyar származású mint ahogyan a távirati irodák jelentése alapján megtört, hanem rutén nemzetiségű.

MORSE, Sask.

Borzalmas autómobilserencsétlenség történt a közeli országúton, amikor egy nőből és három férfiből álló társaság Swift Current felől értefel igyekezett. Állítólag az egész társaság ittas volt és egy kanyarnál a sebesség hirtelen megnövekedett, a kocsit fordult meg és véresen dobta ki magából a bennlőket.

A nő és két férfiat aránylag könnyebb sebesülést szenvedett, azonban a harmadik férfi mély fejszebe kapott, úgyhogy orvoson Morosba szállították, ahol az ortos a sebet bevarrta. Mire azonban a betegszállító autó Swift Currentől megérkezett a szerencsétlen ember kiszáradott.

A két hét előtti hó és szélviharokat rekető hőség váltotta fel s noha a vetés teljesen befejeződött: jó termésre az idén alig számíthatnak. Vozil Márton.

ALBERTAI EGYHÁZI HIREK

Az albertai ref. egyházban május hó folyamán négy újszülött gyermek részesült a keresztelés szentáldásában. Május hó 5-én Cochraneban lakó Király János és neje szül. Szepesi Borbála leánygyermek a keresztelés hona nevet nyert. Keresztelőik Gróf Kunig és neje. 17-én Lethbridgeben Ducs András és neje szül. Kovács Zsófia kis leánya Emma kereszteltetett meg. Keresztapja Miklós János, keresztanyja Gőnczi Emma. 17-én Raymondon Körösi-Bertalan és neje szül. Gergely Mária kis fia a keresztelésben Zoltán nevet kapott. Keresztapja Kovács István, keresztanyja Herman Györgyné. Ugyancsak Raymondon Prommer András és neje szül. Grosz Agnes gyermeke Valéria névre kereszteltetett.

Az egyházi szertartást minden esetben Bucsn Béla calgaryi ref. lelkész végezte. A midőn a szülőknek gratulálunk, kívánjuk, hogy az igazságot szülött gyermeküket új hazájuk magyarságában nagyra neveljék.

MAGYAR EMBER SÜTÖTTE EL AZ ELSŐ AMERIKAI LÖVEGET

Clevelandban megjelent "Szabadság" című napilap egyik legutóbbi számában olvassuk, hogy 1917 október hó 23-án Ács Sándor magyar származású amerikai tüzér volt az első, aki elsütötte az Egyesült Államok első lövegét a német hadállások ellen. Az amerikai hadtörténelemben egész oldalon számolnak be erről a történelmi pillanatról, melynek hőse az "Alexander Arch" néven szereplő Ács Sándor volt.

HAMILTON magyarsága nyilatkozott Trianon ellen

A ref. iskolatérben május 17-én vasárnap este gyászünnepély keretében fejezte ki tiltakozását a hamiltoni "béke"-szerezők ellen. A terem szűk-falú magtelt már nyolc óra előtt. A szónoki emelvény, melynek háttérében Révész József kézfestései kárpátok és magyar címere függött, gyászkeretbe volt vonva. Az ünnepélyt az angol himnusz és a magyar himnusz eléneklésével nyitotta meg a közönség.

Tiszt. Kovács Ferenc tartotta az első beszédet. Reámutatott annak fontosságára, hogy a kanadai s még inkább az éhszázi magyarságnak jó lenne megismereni a brit birodalom lakóinak gondolkodását, politikai felelősségét, főképpen pedig a világháború alkottat véleményét, hogyha határában megakarjuk érteni velük küvetéseink jogosságát. Például a britek is elismerik, hogy a tények szerint is a németek imperialista törekvéseinek eszközei voltak a világháború bevezetése, valamint a Habsburg politika áldozatai. Ezt sirtuk világgá magunk is évszázadokon keresztül. S ezt szokja egész történelmünk is.

A németekkel együtt nekünk is bünhődünk kellett, mondják az angolok. S ha veszteségeinket a világ, illetve barátaink rokonszenvét, vissza akarjuk nyerni, akkor be kell bizonyítanunk, hogy csak kényszerből voltunk tagjai a hármasszövetségnek, hogy a háborút nem akartuk, bár becsülettel kiharcoltuk, hogy a Habsburg familia nekünk sohasem kellett s ma sem kell stb. Ne magunk köztörténelmünk, de győzzük meg a világot helyzetünk tarthatatlanságáról s legyünk következetesek a mutánusággal levonásakor a jövőndő irányának megválasztásában — fejezte be beszédét Tiszt. Kovács.

Andrássy Dezso súlyos érvekkel bizonyította, hogy miért nem szabad belenyugodnunk a trianoni békeparancs intézkedéseibe. "Mi, Kanadában élő magyarok — mondotta — nem vitatkozunk a jövőndő magyar államot képviselő kormányunkkal a béke szűke, vagy joga a leggyászosabb szerződésnek, a trianoni békeparancs aláírására, ami egyetelmű a magyarság halálos ítéletével. Mi kanadai magyarok s általában a magyar nép nem írta azt alá! Mi az ezervek Magyarországra jönnél nem adtuk fel semmit s nem fogunk feladni soha semmit, tőlünk senki nem követelheti, hogy dicsim-

nusokat szegjünk a hullarablókról, kik Magyarországot körülveszik s hozzák nekünk a mi teljes tönkretételünkre irányuló viselkedést, magyar nemzeti büszkeségünk meggyalázását akkor, amikor Prágában a cseh nemzetgyűlésen még a multkoriban is nyitlan beszédtek Magyarországot teljes felosztásról".

Tiszt. Kovács Kemény György és Ady Endre egy-egy verset olvasva fel nagy hatással, majd Révész József tartalmas beszédében érvelt amellett, hogy igenis lehet érvényünk a trianoni békeszerződés megváltoztatására, Magyarországot áprafelállítására, ha az egész világnak tudomására adjuk a jelenlegi mozaikhoz hasonló megnyilatkozások útján, hogy még mindig nem, hogy sohasem nyugodtunk a nem fogunk belenyugodni halálos ítéletünkbe. Miába számítanak arra azonoszédaink, hogy majd valamikor abbahagyjuk a tiltakozást. A népszövetséghez és Bennett miniszterelnökéhez intézett sürögnyök tiltakozás tartalmát a közönség felőlálál a szót eléneklésével tette magévá.

Néhány félrevezetett honfitárs is megjelent az ünnepélyen s szokásos taktikájukat követve a kijáratnál helyezkedtek el, hogy majd ha sikerül egy kis zavart csinálni, kiürítsék a bennhagyják jó magyarjainkat, hadd verekedjenek. Először Botos István kért szót. Andrássy Dezso a szót megadta, de Botos egy ismeretlen elvtársnak engedte át a gyönyörűséget. Az elvtárs a szokásos frázisokkal szónokolt. Majd egy másik is szót kért. Mindkét ember meghallotta a közönség, habár nemzeti fájdalomukat öltözték arcul. Egy honfitársunk viszont ellenük beszélt és megemlitette többek közt, hogy a kommunista hiába hizelegnek most a farmereknek, mert a magyar gazdaság legnagyobb ellenségeinek tartották, őket soha akasztották a gabonát, teheneiket, lovaikat elszedték. Erre azonban a kommunista zavarni kezdtek. Közben bejött három rendőr s láttukra a "vezérek" kismopolgáltak hátrahagyva felültegett embereiket.

KANADAI SZOLGÁLAT

HAMBURG és HALIFAX között

Rendes hajókat a Hamburg Amerika Vonal népeszt

hajóin: ST. LOUIS, MILWAUKEE, CLEVELAND

Váltsa meg rokonai részére a jegyet előre, mert így a beutazás sokkal gyorsabban történik.

GYORS-HAJÓJÁRAT

NEW YORK és HAMBURG között

Hajóindulás hetenkint

Pénzküldés rendszerint GYORS, OLCGÓ és BIZTOS.

Forduljon felvilágosításért a helyi ügynökséghez vagy utazás sokkal gyorsabban történik.

HAMBURG-AMERICAN LINE

274 MAIN STREET, WINNIPEG, MAN.

GRAMOFONOK, HANGSZEREK, ORÁK, ÉKSZEREK, SZOLINGENI BOROTVAK

KÉRJEN NAGY ARJEGYZÉKET

OLD COUNTRY

"DIANA" Sósorszes s éhszázi, "Rózsza" Paprika

MAGYAR COLUMBIA LEMEZEK

VEZÉRKÉPVISELETE

LEMEZEK DARABJA 60 cent. KÉRJEN ARJEGYZÉKET.

PÉNZKÜLDÉS! Távirati díj csak 50c.

Hajójegyeket részletfizetésre adunk!

Telepítés, Föld Eladás!

"ADRIA"

KERESKEDELMI, UTAZÁSI ÉS TELEPÍTÉSI TÁRSASÁG

645 Main Street 1. emelet, WINNIPEG, Man.

MIÉRT SZENVED??

Amikor természetes uton könnyen gyógykezelheti baját a legjobb gyógynövények használatával. — Gyomor, szív, tüdő, vese, hólyag, ideg, rheuma, gyengeség női betegségek férfi bajok vagy bármilyen betegségben szenved, írjon azonnal ingyenes felvilágosítási könyvért.

HERBARIA TEA

645 Main Street Room 108. WINNIPEG, Man.